

TREMTINUS

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2005 m. birželio 9 d.

Nr. 23 (656)

Mokykloms įteiktos knygos

2004 m. iš LPKTS valdybos gavome tris knygas "Laiskai mylimosioms", kurias, kaip Nijolės Bražėnaitės-Lukšienės dovanas, turėjome įteikti Druskininkų mokykloms.

Knygas mokyklų atstovams padovanojome šį pavašari. Parodėme vaizdo filmą "Vieini vieni". Tai buvo labai prasmingi renginiai, kurių metu dešimtys moksleivių turėjo galimybę geriau suprasti tą tragiską metų partizanų dvasinį pasaulį.

Renginiai įvyko Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejuje. I juos buvo pakvieti dešimtokai kartu su mokyklų atstovais. Pareiškė norą, filmą rodėme ir papildomai. Iš viso filmą "Vieini vieni" žiūrėjo apie 200 moksleivių kartu su savo mokytojais iš "Ryto" gimnazijos ir "Senamiesčio" bei "Atgimimo" vidurinių mokyklų.

LPKTS Druskininkų filialo pirm. Gintautas KAZLAUSKAS

Druskininkų "Atgimimo" vidurinės mokyklos dešimtokai žiūri filmą "Vieini vieni"
Autoriaus nuotr.

Tėsinys. Pradžia Nr. 22

Karo be fronto pradžia

Pagal naują instrukciją, sovietų kareiviams reikėjo aiškinti Lietuvos vyriausybės priimto sovietų ultimatumo turinį ir vertinti tai kaip "genialios Stalino užsienio politikos rezultatą", apsaugant šiaurės vakarų sienas. Turėjo būti aiškinama, kad nors Lietuvos vyriausybė sutiko įleisti sovietų kariuomenę, tačiau tai neišsprendė visų problemų, yra antisovietinių jėgų, apsiginklavusių ir laukiančių tinkamo momento. Tokiu būdu okupantai veržesi į Lietuvą kaip į priešišką valstybę ir buvo ruošiamasi naikinti tas "antisovietines jėgas".

Okupacinė kariuomenė sieną krito birželio 15 d. 15.15 val. Gaižiūnų bazėje buvę sovietų dalinai gavo užduotį apsaugoti tiltą per Nerį Jonavoje ir užimti Kauną.

Pasienyje vienoje vietoje buvo užpulta lietuvių sienos sargybos būstinė, vienas pa-

Sovietų sąjungos karas prieš Lietuvą

Latviją. Lietuva buvo prikimsta okupacijos kariuomenės, kurią sudarė 5 korpusai. I Šiaulių aerodromą buvo atskraidintas numatytais oro desanto kontingentas. Vos tik okupantai įsiveržė, sovietų gynybos komisaras Timošenka birželio 17 d. kreipėsi į Staliną ir Molotovą, siūlydamas skubiai perimti sieną su Vokietija apsaugą, pasipriešinimui užgniaužti ir tvarkai palaikytį į kiekvieną okupuotą valstybę permesti po pulkų enkavēdistų, "sutvarkyti" vyriausybes, nunginkluoti ir paleisti tą šalių kariuomenę, policiją ir karines organizacijas, perimti objektų apsaugą, ryžtingai sovietizuoti okupuotas valstybes, jų teritorijoje sukurti sovietinė Baltijos karinė apygardą.

1940 m. birželio 15–17 d. okupuojant Lietuvą, Latviją ir Estiją žuvo 58 ir buvo sužiisti 158 sovietų kareiviai.

SSRS okupavus Lietuvą ir jos šiaurines kaimynes be pasipriešinimo, belaisviamas pa-

ruošti konclageriai liko neužpildyti. Tiesa, 1940 m. liepos 13–15 d. iš Lietuvos į Kozelsko ir Juchnovo belaisvių lagerius buvo išvežti 4376 internuoti lenkų karo belaisviai. Paskui ten buvo ištremti nuteisti Lietuvos kariuomenės kariai, pasipriešinę okupacijai. Pirmaisiais okupacijos mėnesiais Lietuvos kariuomenė buvo "išvalyta" nuo valstybei ištikimų ir okupantui pavojingų vadų ir parversta sovietų kariuomenės dalimi. Lietuvos kariuomenė, kuri nepriklausomybės kare apgynė Vasario 16-osios Akto paskelbtą valstybės atkūrimą, neteko savo pagrindinės funkcijos ir okupantas eligėsi su ja taip, kaip norėjo.

Sovietų okupantų belaisviai tapo visa tauta

Sutalpinti visą tautą i paruoštas lagerius buvo per daug sudėtinga. Timošenkos noras susovietinti pagal kla-

sių kovos teoriją reiškė sunaikinti antisovietinę tautos dalį. Dar 1939 m. spalio 11 d. pasirašytame L.Berijos įsakymė buvo pateikta aneksuojamų kraštų gyventojų genocido doktrina. Jame buvo nurodyta, kurias gyventojų grupes pirmiausia reikia sunaikinti: neokomunistų organizacijų narius, policininkus, karininkus, valstybinių įstaigų tarnautojus, fabrikų ir dvarų savininkus bei kt. Siame juodam darbui Sovietų sąjunga ruošėsi nuo 1935 m., sudarinėdama Lietuvos tarnautojų, teisėsaugos, saugumo departamento darbuotojų, karininkų sąrašus. Dr. A. Anušausko duomenimis, jau okupacijos metu buvo numatyta į liaudies priešų sąrašus įtraukti 320 tūkst. Lietuvos piliečių, tai yra kas septintą lietuvių. Naikinimas prasidėjo pavieniais bei masiniais sėmioningiausiu, aktyviausiu Lietuvos valstybės piliečių suiminėjimais ir sušaudymais, ištremimais iš Lietuvos į SSRS. Iš anksto

paruoštas konclagerius lietuvių negabeno. Surado kitų vietų. Lietuvos vidaus reikalų ministras K.Skučas jau 1940 m. birželio 23 d. išvežtas į Maskvos Lubiankos kalėjimą, vėliau nuteistas ir sušaudytas Butyrkų kalėjime. Toks pat likimas ištiko ir VSD direktorių A.Povilaitį, kiek vėliau – Generalinio štabo II skyriaus viršininką plk. ltn. Petrą Kirlį, to skyriaus ypatingu reikalų karininką plk. ltn. Juozą Matusaitį ir kt. Jie buvo sušaudyti Maskvoje. 1940 m. rugpjūčio 17 d. Maskvos kalėjimuose jau buvo 42 kaliniai iš Lietuvos. Galima sakyti, kad Maskva buvo pirmoji Lietuvos Katynė. VRM, VSD ir prezidentūra turi ieškoti būdų, kaip pagerbti mūsų Valstybės vyru atminimą Maskvos genocido centruose.

Baigiantis pirmiesiems sovietų okupacijos ir anekcijos metams, Lietuvoje buvo suimti ir įkalinti 6606 gyventojai.

(keliamas į 4 psl.)

Numeryje
skaičiavate:

2 Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga pritaria LR Prezidento viešai išsakyta pozicijai

4 Nostalgija Staliniui rodo, kad dabartiniams Rusijos politikams trūksta idėjų

6 Poetės Elenos Žilioniytės lageryje sukurtos dainos bei maldos guodė ir žadino viltį tūkstančiams pasmerktujų

7 Birželio 18 d. LPKTS Klaipėdos ir Klaipėdos rajono skyrių rengiamas žygis "Žemaičių apygardos Kardo rinktinės partizanų takais"

Susitikime dalyvavę buvusieji maklakoviečiai
Mečislovo Liutvino nuotr.

Prof. A.TYLA

TS Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos tarybos ir valdybos posėdis

Posėdis įvyko birželio 4 d. LPKTS būstinės salėje Kaune

Darydama ataskaitą valdybos pirmininko pav. J.Marcinkevičienė pažymėjo, kad per laikotarpį nuo pasutinio tarybos posėdžio, balandžio 9 d. įvyko LPKTS XII ataskaitinis suvažiavimas, sukiesti trys PKT frakcijos valdybos ir penki LPKTS valdybos posėdžiai. Jungtinės tarybos (Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos, Lietuvos politinių kalinių sajungos, Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio) iniciatyva gegužės 5 d. buvo surengtas protesto mitingas, kuriame dalyvavo daugelis mūsų skyrių narių. Priimtos rezoliucijos: dėl KGB rezervininkų ir agentų, dėl T.Birmontienės paskyrimo KT teisėja, dėl nelegalios Rusijos aukštųjų mokyklų veiklos Lietuvoje, dėl impreminė Rusijos sickių. Lietuvos, Liustracijos įstatymo užbaigimo ir kt.

Informuota, jog iki šiol su TS nesusijungę šie LPKTS skyriai: Alytaus, Druskininkų, Varėnos, Telšių, Kupiškio, Prienų (numatyta susijungti liepos mén.), Lazdijų, Raseinių, Trakų, Lentvario. Pranciškų politiniai ir organizaciniai klausimais perskaite TS PKT frakcijos pirmininkas Seimo narys dr. P.Jakučionis. Jis pažymėjo svarbiausias PKT frakcijos aktualijas: gegužės 27 d. įvykusiame TS tarybos posėdyje buvo priimtas TS Sažiningos politikos aktas, kuris įpareigoja Tėvynės sajungos narius sąžiningai veiklai valstybės politikoje. Dokumentas vėliau bus paskelbtas "Tremtinyje".

P.Jakučionis pakomentavo naujus TS sprendimus dėl savivaldybių tarybų rinkimų. Naujas dalykas – sąrašo lyderio rinkimai. Dėl to reikia koreguoti Tėvynės sajungos įstatus. Jei įstatai bus pakeis-

ti, PKT frakcijai teks pakoregoti savo statutą. Įstatu pakitimo komisijos narys – TS PKTF pirmininkas P.Jakučionis.

Dėl Tėvynės sajungos įstatu pakitimo PKTF valdyba tarybai siūlo TS PKTF konferenciją sušaukti rugsėjo mén.

TS PKT frakcija turi rengitis savivaldybių tarybų rinkimams. Reikia stiprinti mūsų atstovavimą Tėvynės sajungoje. Jeigu skyriuose nebus TS PKTF narių, tuomet mūsų skyriai neturės balso. Todėl būtina padirbėti su mūsų žmonėmis skyriuose. Pasirašiusiems dėl narystės Tėvynės sajungoje reikia pildyti anketas ir pasiimti TS nario pažymėjimus.

TS taryba pritarė sąrašo lyderio sudarymo tvarkai. Svarstytais klausimais ir dėl tiesioginių mero rinkimų, tačiau daugumos pastebėjimu, merą rinkti tiesiogiai dar per

anksti – oligarchų pinigai gali lemti pagrindinį sprendimą.

Aptardamas gegužės 5 d. protesto mitingą Vilniuje, P.Jakučionis pastebėjo, nors ir nepalankūs buvo orai, žmonės atvyko iš įvairių Lietuvos rajonų, tačiau vilniečių buvo per mažai. Jei mitinge victoj 2–3 tūkst. dalyvių būtų susirinkę bent 5 tūkst., galbūt žiniasklaida būtų reagavusi kitaip. Deja, toks apygausis mitingas praėjo pusiau negirdom: vos keliais akimirkas parodė televizija, trumpai parašė laikraščiai, ir viskas. Gautas tik vienas atsakymas į kelas paskelbtas rezoliucijas. Jų atsiuntė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovas (spausdinamas "Tremtinyje").

Posėdyje dalyvavo Seimo narys R.Dagys, įgaliotas TS pirmininko A.Kubiliaus. Paklaustas Panevėžio skyriaus tarybos pirmininko P.Pociaus, R.Dagys paaiš-

kino apie savo darbą agentų ir rezervininkų tyrimo komisijoje. "Iki tos komisijos darbo rezervininkai buvo "nekalta struktūra", nes nebuvo įrašyta Liustracijos įstatyme. Dirbant komisijoje pavyko padaryti tai, kad rezervininkai įvardyti kaip sudetinė KGB dalis."

Apie Seimo darbą kalbėjo ir Seimo narė V.V.Margavičienė.

Diskusijoje dalyvavo Kauno sk. atstovas J.Sakelis, P.Rindokas (Tauragė) ir kt.

P.Jakučionis išvardijo arčiausius renginius ir kviečė LPKTS skyriuose rengti konferencijas istorine temą, pažymint 65-ąsias sovietų okupacijos metines. Tokia konferencija įvyks Raseiniuose. Istorinė konferencija "Vilnius-2005" įvyks rugsėjo 4 d. Vilniuje, bus paminėtos antikomunistinio kongreso 5-osios metinės.

(keliamas į 3 psl.)

Dėl paramos LR Prezidento viešai išsakyta pozicijai

LPKTS pareiškimas

Naujos kadencijos LR Seimo darbas yra sutrikęs, nes produktyvus, neatitinka valstybės interesų. Po rinkimų susidariusi valdančioji dauguma pusę metų dalijosi postus Seime ir Vyriausybėje. Vėliau kas dieną ėmési kurti tyrimo komisijas savo paskirtų aukštų pareigūnų privačiųjų ir viešųjų interesų konfliktams tirti, į valstybės tarnybą paskirtų buvusių KGB agentų ir rezervininkų sukeltiems skandalams aiškintis. Dauguma šios kadencijos Scimo priimtų teisės aktų susieti su įvairiausiu pareigūnu paskyrimais arba įstaigų pavadinių pakeitimais.

Visiškai pritariame LR Prezidento V.Adamkaus 2005 m. gegužės 30 d. pareiškime išdėstytomis mintims apie Lietuvos politinio gyvenimo pakrikimą, kuris tampa vis labiau pavojingas valstybei. Kai viešai paminama žmogiškoji moralė, politikos etika ir valstybės interesai, pakertamas ir pasitikėjimas valstybės instituciomis, ir demokratinės santvarkos galiomis.

Žiniasklaidoje skelbiami dokumentai, valstybės kontrolierės patikrinimų išvados bei telefoninių pokalbių įrašai

byloja, kad ūkio ministras ir Darbo partijos pirmininkas V.Uspaskichas, galimai naujodamasis jam suteiktas įgaliojimais, tvarko savo verslo reikalus. Vilniaus miesto meras bei Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas A.Zuokas galimai proteguoja vieną ar kitą verslo grupę, tuo darydamas žalą visiems Vilniaus miesto žmonėms.

Manome, kad negali būti ignoruojami demokratinės Europos valstybėse visuotinai pripažinti moralės ir politikos etikos standartai. Aukšti valstybės parciūnai privalo prisiimti atsakomybę už savo netinkamą elgesį bei darbus ir atsistatydinti, nelaikdami, kol specialiuoju tyrimu institucijos ar Scimo komisijos išsiaiškins jų darbus.

Partijų valdymo ir kontrolierės organai neturi aklai ginti savo susikompromitusius vadovus: taip yra griaunamas visuomenės pasitikėjimas viena partine sisteme.

Kviečiame LR Prezidentą, LR Seimą, LR Ministram Pirmininkui ir Vilniaus miesto tarybą elgtis ryžtingai ir atstatydinti susikompromitusius pareigūnus – V.Uspaskichą ir A.Zuoką.

Dėl buvusių politinių kalinių ir tremtinių socialinės apsaugos

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-05-20 pavedimu Nr. G-1191/33-370 išnagrinėjusi mitingo "Už skaidrią rezoliuciją, teikia paaiškinimus ministerijos kompetencijos klausimais

Džiaugiamės galédami Jums pranešti, kad 13-osios Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – LRV) programos priemonių, patvirtintų LRV 2005-03-24 nutarimu Nr. 315 (Žin., 2005, Nr. 40-1290; toliau – priemonės), 450 punkte mūsų ministerija ir Finansų ministerija įgaliotos teikti LRV pasiūlymus dėl valstybinių pensijų bazės,

nuo kurios tiesiogiai priklauso papildomų nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų dydžiai, didinimo atsižvelgiant į LR valstybės biudžeto finansinės galimybes. Tai gali būti, jog valstybinių pensijų bazė po 7 metų pertraukos pagaliau bus pradėta didinti. Be to, numatoma ir toliau nuosekliai didinti pagrindinės valstybines socialinio draudimo pensijas, kurias taip pat gauna daugelis nukentėjusiųjų asmenų (priemonių 430 punktas). Štai jau nuo 2005-07-01 valstybinė socialinio draudimo bazinė pensija didinama 28 Lt (nuo 172 Lt iki 200 Lt), o metų draudžiamosios pajamos – 94 Lt (nuo 990 Lt iki 1084 Lt). Dėl to valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos vidutiniškai padidės

50 Lt. Bus taip pat įgyvendinamas darbo užmokesčio ir socialinių išmokų indeksavimo mechanizmas, apsaugantis žmonių pajamas nuo inflacijos (priemonių 452 punktas).

Pagal Transporto lengvąjį įstatymo (Žin., 2000, Nr. 32-890) 5 straipsnio 1 dalį teisė įsigytį vienkartinį važiavimo tolimojo reguliariaus susisiekimo autobusais, keleivinius traukiniais bei vienkartinį arba terminuotą vardinių važiavimo vietinio (miesto ir priemiestinio) reguliariaus susisiekimo autobusais ir troleibusais, reguliariaus susisiekimo laivais ir keltais bilietą su 80 proc. nuolaida

okupacijoms dalyviai – kariai savanoriai, sulaukę 70 metų ir vyresni. Tuo tarpu pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms dalyviai – kariai savanoriai, jaunesni nei 70 metų, ir laisvės kovų dalyviai turi teisę įsigytį aukščiau minėtus bilietus su 50 proc. nuolaida (5 straipsnio 2 dalies 2 punktas). Tokia nuolaida taikoma ir nuo 1939–1990 metų okupacijų nukenčiusiems asmenims – buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniambs bei buvusiems getų, koncentracijos ar kitokio tipo prievertinių stovyklų kaliniams (5 straipsnio 2 dalies 3 punktas).

Pripažįstame mitingo dalyvių teiginį, kad anksčiau galiojo daug didesnės lengvatos, kurios leido tam tikroms socialinėms grupėms nemokamai naudotis transportu. Kartu maloniai prašome Susisiekimo ministeriją paversti kompetentingiemis darbuotojams paaiškinti, ar yra galimybų atstatyti anksčiau galiojusias transporto mokesčio lengvatas, kaip kad dalyviai

Rimantas KAIRELIS
Ministerijos valstybės sekretorius

TS Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos tarybos ir valdybos posėdis

(atkelta iš 2 psl.)

Šiame renginyje pakviesi dalyvauti svečiai iš užsienio, laisvės kovų dalyviai, moksleiviai. Ne už kalnų ir sąskrydis "Laisvės ugnis – ateities kartoms", kasmet vykstantis Ariogaloje. Tarybos narys V.Palujanskas informavo apie liepos 2 d. įvyksiantį Jaunesniųjų kartos sąskrydį Kreivakiškyje, o Klaipėdos aps. koordinatorius J.Endziulaitis apie birželio 18 d. pajūryje rengiamą žygį Žemaičių apyg. Kardo rinkt. partizanų takais.

Tarybos darbo dalį – pasruošimą TS PKTF konferencijai pristatė tarybos pirminkinas R.Paplauskas. Taryba numatė konferencijos datą (2005 m. rugsėjis), nustatė delegatų kvotą (delegatas – nuo 25 narių), patvirtino darbotvarę, konferencijos dokumentui (Programai, Statutui) rengti sudarė darbo grupę: R.Paplauskas, J.Marcinkevičienė, O.Tamošaitienė, J.Stanėnas, E.Strončikas, P.Musteikis, K.Arlingelevičius. Patvirtinta PKTF nario anketa, PKTF tarybos posėdžio ir valdybos darbo reglamentai, PKTF sekretriaus pareigybinių nuostatos, 2005 m. veiklos programa. Priimtas pareiškimas dėl LR Prezidento palaikymo (spausdinamas "Tremtinyje").

Patvirtinti TS PKTF skyrių pirminkai: Pakruojo sk. – Zita Gasiūnienė, Šalčininkų sk. – Marytė Jaraščiuk, Ukmegės sk. – Birutė Žilénienė, Zarasų sk. – Mindaugas Jurevičius, Kauno sk. Žaliakalnio posk. – Genutė Jevdokimova, Kauno sk. Dainavos posk. – Jūratė Antulevičienė, Kauno sk. Centro posk. – Irena Dugrienė.

* * *

TS PKTF valdybos posėdis įvyko birželio 4 d. Posėdyje aptarti teikiami PKTF tarybai tvirtinti dokumentai, išklausyta informacija apie TS ir LPKTS skyrių susijungimą.

Valdybos sprendimu atšauktas 2004 m. gruodžio 4 d. priimtas protokolinis nutarimas (skelbtas 2004 m. gruodžio 9 d. "Tremtinyje" Nr.50).

Nesibaigia skandalai

Stebint viešas dviejų aukštų susikompromitavusių pareigūnų konvulsijas mėgiant ragais ir nagais įsikibus laikytis aukštų postų, nejučia pradedi ironizuoti. Situacija primena dviejų šuns kailijoje sėdinčių blusų filosofavimą: "kažin, ar kitų šunų kailiuose irgi egzistuoja gyvybė"?

V.Uspaskichas ir A.Zuokas, kuriems nepasitikėjimą pareiškė šalies Prezidentas pažadėjo, kad viešas pareiškimas dėl nepasitikėjimo – tik pradžia, kuriems ant kulinė lipa įvairiausios tyrimų tarnybos, o Seime – laikinosios komisijos, elgiasi kaip tos blusos: sėdi tame kailijoje ir net nesidomi, ar be jų dar kas egzistuoja. Norėčiau pasakyti: "valstybė, jos reikalių" arba "visuomenės, tautos interesai", bet nemanau, kad tokie veikėjai galėtų suprasti ir įvertinti tokijų žodžių svarbą. Jie tokius žodžius moka gražiai įterpti į savo tuščias kalbas, visai negalvodamai apie jų reikšmingumą.

Iš komisijų nėra ko laukti

Atrodo, kad šiai kompanijai reikėtų priskirti ir premjerą, kuris irgi taip įsitvėrės posto, kad apkurto ir nebegirdi V.Adamkaus nepasitikėjimo jo Vyriausybės nariu. Tik šis sugeba surasti dar daugiau tuščių žodžių savo "svariems argumentams" paremti: neva jam svarbiausia – koalicijos ir vyriausybės stabilumas. O išvertus į žmonių kalbą – premjero postas. Tad jis laukia "Seimo komisijų tyrimų išvadų". To paties laukia ir Seimo pirminkinas.

"Štai apie politikų moralę dažnai kalbantis Seimo pirminkinas A.Paulauskas bando aiškinti, kad Prezidento nepasitikėjimas nėra koks nors išskirtinis ir todėl į jį ne reikia kreipti dėmesio ir kad reikia laukti komisiją, kurioms vadovauja Paulausko bendrapartietis, išvadą. Tai yra kliaudingas požiūris, nes premjero, Prezidento ar Seimo daugumos pasitikėjimas ministrų yra lemiamas faktoriu ministro darbui. Be jų ministras negali būti paskirtas. Kai vieno iš jų nebéra, ministras turėtų suprasti savo pareigą atsistatydinti. Vienintelis skirtumas, kad premjeras ar Seimo dauguma, pareiškė nepasitikėjimą, gali

savo sprendimui iniciuoti ir ministro atleidimą, Prezidentas yra aukščiau tokį konfliktinių situacijų", – teigė Seimo spaudos konferencijoje A.Kubilius.

Pasak A.Kubiliaus, A.Paulauskas, lyg ir remdamas Prezidento pareiškimą, bandė įrodyti, kad tiek Zuokas, tiek Uspaskichas jau praleido progą atsistatydinti ir dabar belieka laukti tik komisių išvadų.

"Mūsų įsitikinimui, tai yra akivaizdus noras suktai manevruojant apsaugoti Uspaskichą nuo pareigos pasitraukti pačiam. Tai primityvus bandymas laimeti laiko iki vasaros, tikintis, kad po to skandalas jau pats bus nurišęs. Ir Uspaskichas, ir Zuokas turi galimybę bet kada padaryti bent kiek garbingą sprendimą ir taip išvaduoti jų problemų įkaitė tapusią Lietuvą. Galu gale taip jie išvaduotų ir savo partijas nuo perspektyvos lėtai nugrimzti", – sakė A.Kubilius.

Jo nuomone, net ir po ministro atsistatydinimo ar Seimo balsavimo dėl nepasitikėjimo juo, V.Uspaskicho veiklą tiriančios komisijos turėtų ką veikti ir ką tirti. Praėjusios savaitės žurnale "Extra" nupaišyta visa V.Uspaskicho sukurto aštuonkojo schema, savo čiuptuvais apraigiusi visą ES pinigų skirstymo sistemą, reikalauja specialaus tyrimo ir galu gale tokios sistemos demontavimo, kad europinių pinigų skirstymas atitiktų bent minimalius sąžiningumo standartus.

Šalies Prezidentas skaito laikraščius ir žino, kad komisijos – politizuotas reikalas ir dažniausiai principingumą išmaino į politinius užsakymus.

Baigtis vargai dėl mokesčių

Antradienį Seime buvo priiminėjami įstatymo projektai, reglamentuosių mokesčių reformą. Daugelis laukė šių įstatymų priėmimo kaip signalo, kuris galėtų parodyti, kas vyksta tarp V.Uspaskicho ir A.Brazauskos. Šiam mokesčių reforma labai svarbi. Jis nori į valstybės biudžetą pritraukti kuo daugiau lėšų, kad turėtų daugiau pinigų perskirstymui. Buvo manoma, kad A.Brazauskas ne siims jokių veiksmų prieš ūkio ministrą, kol nebus pri-

Ingrida VĒGELYTĖ

Žinios iš Seimo

imti trys mokesčių įstatymai Seime. O ūkio ministras, suprasdamas šią trapią situaciją, turėjo Darbo frakciją ranti atidėlioti ši priėmimą. Priimti šiemis įstatymams reikia 71 Seimo nario balso.

Antradienį pirmą kartą balsuojant dėl šių įstatymų, balsavimas neįvyko: balsavo mažiau nei 71 Seimo narys. Mat opozicija balsavime nedalyvavo, o valdančiosios koalicijos nariai nebuvo drausmingi. Opozicijai džiūgaujant, kad įstatymas nebuvovo priimtas, posėdžio pirminkinas Č.Jurėnas beregint pareiškė, kad tuoju bus iš naujo užvestas "buldozeris". Dar tą patį posėdį buvo surengtas kitas balsavimas. Mokesčių reforma priimta. Pasirodo, V.Uspaskicho ir A.Brazausko susitarimai buvo daug stipresni, nei manė politologai. Taigi bus įvestas socialinis mokesčis, numatantis papildomą pelno apmokestinimą 2006–2007 metais. Nuo kitų metų pelnas bus papildomai apmokestintas 4 proc. dydžio tarifu. 2007 m. jis bus sumažintas iki 3 proc., o 2008 m. socialinį mokesčių ketinama panaikinti ir toliau taikyti dabartinį 15 proc. pelno mokesčių.

Taip pat balsuota dėl gyventojų pajamų mokesčio sumažinimo nuo 33 proc. iki 27 proc. nuo kitų metų liepos 1 d ir iki 24 proc. – nuo 2008 m. sausio 1 d. Trečias mokesčių reformos įstatymų pakete – siūlymas apmokestinti komerciniams tikslams naudojamą fizinių asmenų nekilnomajam turtą. Šis mokesčis būtų analogiškas tam, kurį dabar moka juridiniai asmenys.

Taip baigtis valdančiosios koalicijos: socialliberalų, "darbiečių", socialdemokratų ir "valstiečių" frakcijų vargai dėl mokesčių, kurie tėsesi ir jaudino šalies gyventojus ne vieną ir ne du mėnesius.

Gali būti susijęs su žmogžudyste

Darbo frakcijos skandalai tėsišasi. Visą Lietuvą pašiurpino Klaipėdos verslininko mesti kaltinimai darbiečiui Antanui Bosui esą šis užsakės savo konkurento žmogžudystę. Pirmasis sureagavo opozicijos lyderis Andrius Kubilius. Jis pareiškė, kad Seime dar nėra buvę tokijų baisių kaltinimų, ir pakvietė į Seimą išaiškinti padėties generalinį prokurorą Antaną

Klimavičių. "Jeigu teisėsaugos vadovai patvirtins tai, ką rašo spauda, Bosas turėtų nesilankyt Seime tol, kol nepaiškės visa tiesa", – sakė A.Kubilius.

Į Seimą antradienį atėjės A.Klimavičius nei patvirtino, nei paneigė A.Bosui mestus kaltinimus. Opozicijos lyderis teigia, kad svarbiau yra tai, kad generalinis prokuroras nepaneigė darbiečiui mestų kaltinimų. Pats V.Uspaskichas A.Klimavičiaus klaušė, ar Seimo narys gali daryti įtaką tyrimui. A.Klimavičius atsakė: "nežinau". Šis atsakymas taip pat iškalbingas. Pats A.Bosas per šį svarstyti pareiškė mėnesiui sustabdyti savo, kaip Seimo nario, įgaliojimus, tačiau jam reikia Darbo frakcijos pritarimo. Taip jau susiklostė, kad né vienas darbietis nėra pajęgus pats priimti sprendimą ar atsakomybę už savo veiksmus.

Mėto pėdas

Kitas į vienų ir privačiųjų interesų skandalus įsivėlės veikėjas – A.Zuokas tris kartus keitė savo poziciją. Iš pradžių jis neketino atsistatydinti. Vėliau teigė, kad jam keiliami Prezidento reikalavimai yra didesni, neva Prezidentui sunku teisingai elgtis V.Uspaskicho atžvilgiu. Dar vėliau jis pradėjo kalbėti apie moralės reliatyvumą: esą kiekvienas turi savo moralę, mēgino taikytis su V.Uspaskichu. Tačiau ledai jau buvo pajudėję. A.Zuokas šią savaitę Liberalų ir centro sąjungos vairą atidavė V.Bogušiui. Neva jis atsistatydino. O gal atsisiejo nuo partijos, kad ši jam nebetrūkdytų tvarkyti "Rubikono" reikalų Vilniaus savivaldybėje.

Tėvynės sąjungai, kuri yra koalicijoje su liberalcentristais ne tik Seime, bet ir didžiųjų miestų savivaldybėse, dabar sunkus metas. Atrodo, kad iš Vilniaus tarybos konservatoriams teks atšaukti savo vicemerą K.Masiulį, kuris iš tiesų negali toliau dirbti su susikompromitavusių mero ir kompromituoti Tėvynės sąjungą. Tokių nuostatų išgaudintos lyg iš skėstančio laivo pradėjo gelbėtis "žiurkės": trečiadienį savo narys tėste partijoje sustabdė Tėvynės sąjungos Vilniaus tarybos narys Algirdas Čiučelis, seniai suaugęs su savo postu ir užmiršęs partijos programą bei jai duotus įsipareigojimus. V.Adamkus buvo teisus, kalbėdamas, kad tai – tik pradžia. Išbandymai laukia ir Tėvynės sąjungos žmonių.

Sovietų sajungos karas prieš Lietuvą

(atkelta iš 1 psl.)

Iki karo į Sovietų sajungos lagerius buvo ištremti 3434 kaliniai. Dalis kalinių buvo sušaudyta Rainiuose, Panevėžyje, Pravieniškėse, prie Bigosovo stoties, Červenėje. Per pirmajį masinį trėmimą 1941 m. birželį buvo ištremti 16 tūkst. 989 Lietuvos gyventojai. Taip prasidėjo masinis belaisvės lietuvių tautos naikinimas. Buvo sudarinėjami nauji represuojamų sąrašai. Laimei, kruviną Sovietų sajungos puotą Lietuvoje sutrukė Vokietijos puolimas ir prasidėjęs Vokietijos ir Sovietų sajungos karas. Jo metu Sovietų sajunga tėsė karą be fronto prieš Lietuvos piliečius. Pagrobtii Lietuvos piliečiai – tremtiniai ir kaliniai – buvo toliau terorizuojami: pasmerkiami kalėti arba sušaudomi. Mirties bausme buvo nubausti 645, kitaip sunaikinti apie 5 tūkst. Tarp sušaudytų – Lietuvos karininkai, kareiviai, valstybės tarnautojai, ūkininkai.

Karas prieš Lietuvą antrosios sovietų okupacijos pradžioje

Bégdami nuo vokiečių sovietų okupantai nespėjo įvykdyti sāmoningų Lietuvos piliečių naikinimo plano. Frontui artėjant prie Lietuvos, Sovietų sajungos represinės struktūros pasirengė tėsti nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrėjų ir patriotų naikinimo darbą. 1944 m. vasarą – 1945 m. pradžioje sovietų kariuomenė okupavo visą Lietuvą. Pagal čekistų komisaro Fedotovo parengtą brošiūrėlę „Pažyma apie Lietuvos egzistavusias politines partijas, nacionalistines organizacijas, žvalgybos, kontržvalgybos ir policijos agentus“, kiekviena nepriklausomos Lietuvos politinė ar visuomeninė organizacija įvertinta kaip kontrrevoliucinė, tai yra nusikalstama sovietų imperijai ir turi būti persekiojama. Tėsiant 1940–1941 m. pradėtas Lietuvos nepriklausomos valstybės politinių ir visuomeninių organizacijų veikėjų represijas ir organizacijų naikinimą, buvo numatyta okupuotoje Lietuvos surasti 60 tūkst. šaulių, 10 tūkst. savanorių, 30 tūkst. jaunuju ūkininkų sajungos narių, 8 tūkst. Dr. J. Basanavičiaus lietuvių mokytojų tautininkų sajungos narių, 40 tūkst. jaunalietyvių, 2 tūkst. voldemarininkų. Taigi sovie-

tų okupantas sugrįžo padaryti tą juodąjį darbą, kurį sutrukė 1941 m. pradėtas karas su Vokietija, ir represuoti 150 tūkst. Lietuvos piliečių. Iš NKGB darbuotojų buvo sudarytos keturios operatinės Lietuvos gyventojų persekiojimo grupės: agentūrinė (vadovas Suchodskis), tardymo (plk. Kremlianas), informacijos (mjr. Gulovas) ir filtravimo (Žarikovas). Vokiečių okupacijos metais sovietų diversantai sudarė antisovietiškai nusiteikusiu lietuvių sąrašus ir perdavinėjo NKGB ir NKVD.

Naujos represijos vyko ir prieverta gaudant šaukiamuosius į sovietų kariuomenę. Šitokio masto raudonajam terorui galėjo sutrukdyti tik aktyvus lietuvių tautos pasipriešinimas, kuriam vokiečių okupacijos metais buvo tik ruošiamasi. Iškilo būtinės ginkluotasis priešinimas smurtui ir represijoms. Paspriešinimą organizavo Lietuvos Laisvės Armija, Kęstučio organizacija, Tėvynės apsaugos rinktinė. Kūrėsi stichiški pasipriešinimo būriai, pogrindinės organizacijos. Tokio stiprus pasipriešinimo sovietų okupantas 1940–1941 m. nepajuto. Karas leido jiems visomis jėgomis, višų formų represijomis testi karą ir prieš Lietuvą.

Apie karo metu ir jam pasibaigus vykdytas Sovietų sajungos represijas ir pasipriešinimą, jo slopinimą ir persekiojimą gaus u šaltinių paremtos literatūros. Tai dr. A. Anušausko, K. Kasparo, N. Gaškaitės, J. Stakausko, I. Ignatavičiaus, E. Grunklio ir kt. autorių studijos, Lietuvos istorijos instituto, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro dokumentų publikacijos, „Laisvės kovų archyvo“ leidiniai. Belieka tik trumpai priminti sovietų karo prieš Lietuvą pagrindines kryptis.

Lietuvių pasipriešinimą okupantas stengési palaužti

Masiniam lietuvių tautos pasipriešinimui palaužti buvo sukurtos represinės sovietų struktūros, atsiusta P. Vertovo vadovaujama savo žiaurumu pasižymėjusi enkavėdistų divizija. Jai padėjo kiti kariniai represiniai daliniai, 16,3 tūkst. vidaus ir pašienio kariuomenės enkavėdistų. Kremliaus emisaras Suslovas skelbė padarysiąs

Lietuvą be lietuvių. Buvo žudomi žmonės, deginamos sodybos, naikinamas ištisų lietuvių kartų sukurtos ūkininkavimo gėrybės, naikinamas šeimos gyvenimo pagrindas. Maža to, buvo reikalaujama duoti žemės ūkio gaminių prievoļių. Sovietų okupantai elgėsi kaip nuožmūs Lietuvos ir lietuvių tautos priešai.

Ši programa buvo nuosekliai vykdoma suiminėjant režimui nepalankius asmenis, organizuojant partizaninio pasipriešinimo agentūrinių ir militarinį persekiojimą, masiškai tremiant Lietuvos gyventojus į Sibirą ir kitas atšauraus klimato vietoves. Baudžiamosiose bylose lietuvių buvo kaltinami dalyvavimui nepriklausomybės kovose, Lietuvos valstybiame gyvenime, priklausymu nekomunistinėms organizacijoms, dalyvavimui 1941 m. birželio 22–28 d. sukilime, partizaniniame antisovietiniame pasipriešinime, buvo kalti gavę valstybius apdovanojimus, aktyviai ūkininkaujantys. Lietuvos gyventojai buvo suimi-

nėjami, teisiami mirties bausme, tremiami į sovietų lagerius. A. Anušausko tvirtiniu, tuo metu buvo sušaudyta apie 1000 suimtujų. Tuo metu nužydutus Laisvės kovo tojus primena Tuskulėnai. Nuo 1952 m. mirties bausme nuteistus lietuvius žudydavo Butyrkų kalėjime, Maskvoje. Ten 1954 m. lapkričio 26 d. buvo sušaudytas LLKS Tarybos prezidiumo pirmininkas, partizanų generolas Jonas Žemaitis-Vytautas. 1944–1954 m. iš Lietuvos į sovietų lagerius buvo išvežti 142 tūkst. 579 kaliniai.

Visų Lietuvos gyventojų įbauginimui, inteligenčijos bei ūkininkų vaidmens sunaikinimui buvo tėsiami šeimų trėmimai į Sibirą. Dr. Eugenijaus Grunklio duomenimis, 1945–1953 m. buvo surengti keturi masiniai trėmimai: 1945 m. (ištremta 7,1 tūkst. Lietuvos gyventojų), 1948 m. gegužės 22 d. (ištremta 11 tūkst. 365 šeimos, t.y. 40 tūkst. 2 gyventojai), 1949 m. kovo 25 d. (ištremta 8 tūkst. 765 šeimos, t.y. 28 tūkst. 981 gyventojas) ir 1951 m. spalio 2 d. (ištremta 4 tūkst. 9 šeimos, t.y. 16 tūkst. 150 gyventojų). Dr. E. Grunklio studijoje apie trėmimus nurodoma, kad 1941 m., 1945–1953 m. SSRS surengė Lietuvoje 35 trėmimus ir iš viso ištremė 44 tūkst. šeimų,

t.y. apie 130 tūkst. Lietuvos gyventojų. Tai buvo didžiausis Lietuvos neteklys.

Kiekvienas masinis trėmimas iš esmės buvo naujas SSRS karo be fronto Lietuvai paskelbimas. I Lietuvą iš Maskvos atvykdavo aukšti represinių struktūrų pareigūnai, kurie vadovaudavo lietuvių trėmimui, o trėmimui įvykdyti Lietuvoje buvo sukeliami didžiulė sovietų kariuomenė. 1948 m. gegužės mén. trėmimui įvykdyti buvo paskirta 41,6 tūkst. baudėjų, iš jų – 23,2 tūkst. kareivių, 1949 m. kovo mén. – 30,5 tūkst. baudėjų, iš jų – 13,7 tūkst. kareivių, 1951 m. spalio mén. – 23,1 tūkst. baudėjų, iš jų – 15,1 tūkst. kareivių.

Po Stalino mirties trėmimai tėsėsi draudžiant ištremtiesiems ir politiniams kaliniams grįžti į Lietuvą ar neleidžiant apsigyventi savo namuose.

SSRS karas prieš Lietuvą baigési sovietų kariuomenės išėjimu

Vėliau okupacinis karas tėsėsi ideologijos srityje, niekinant ir naikinant išsilaisvinimo idėjas ir jų gynėjus, persekiojant disidentus, Katalikų bažnyčią, visokiais būdais skiepijant komunistinė nihilistinė ideologiją, ugandant neapykantą Lietuvos valstybingumo tradicijai, valstybės praeičiai. SSRS karas prieš Lietuvą baigési sovietų kariuomenės išėjimu 1993 m.

Stebint SSRS 50 metų karą prieš Lietuvą, jo brutalumą, susietą su genocidu, tiesiog stebuklu reikia pripažinti, kad šitokį smurtą patyrusi Lietuva surado jėgų ir ryžto 1990 m. paskelbtį Kovą 11-osios Lietuvos Nepriklausomybės Aktą.

Prisimenant 50 metų SSRS karą prieš Lietuvą, Lietuvos Respublika turi suformuoti savo požiūrių ir pagarbą toms vietoms – konklageriams, Maskvos, Gorkio ir kt. kalėjimams, kur buvo nužyduti mūsų piliečiai – Lietuvos valstybės pareigūnai, veikėjai, kariai, karininkai. Tai netik valstybingumo tradicijos saugojimas, bet kiekvieno mūsų pilietinė pareiga. Rusijos valdžia turi ieškoti būdų SSRS nusikaltimus įvardyti taip, kaip juos Buchenvalde įvertino Vokietijos kancleris, ir tiesi žmogiškumu paremtus ateities santykius.

Nostalgija Stalinui

Atrodo, jog Rusijos politinis elitas J. Stalino ištisė pasi- gena. Tai ypač išryškėjo vie name Rusijos gynybos ministras Dimitrijus Jazovas, buvęs gynybos ministras ir vienas iš 1991 m. Maskvos pu- čo organizatoriu, aprašo buvusį sovietų diktatori ne tik kaip „vieną didžiausią karvedžių“, bet ir kaip asmenybę, galinčią teikti dabartinei Rusijai įkvėpimo. D. Jazovo straipsnyje glaistomas Stalino klaidos („kokis genijus nėra padaręs klaidų?“) ir net neužsimenama apie milijonus žmonių, nužudyti prieš Antrajį pasaulinį karą ir po jo. Labiausiai pribloškia tai, kad Jazovas bc Stalino neįsivaizduoja ateities: „Mūsų so- cialistinės valstybės destrukcija praėjusio šimtmečio pabaigoje prasidėjo kartu su Stalino šmeižimu. Tos valstybės atstatyti neįmanoma be tiesos apie jį. Tiesa apie Staliniškai gali padėti sustiprinti mūsų žmonių valią ir dvasią bei prisidėti prie mūsų tévynės išgelbėjimo šiuo sunkiu ir pavojingu laikotarpiu.“

Nors Rusijos prezidentas V. Putinas dar nėra nuėjės taip toli kaip Jazovas, tačiau jis vis dar neskuba pasmerkti Stalino. Neseniai jis kalbėjo apie Sovietų sajungos žlugimą kaip apie „didžiausią 20 amžiaus katastrofą“. Be to, šį mėnesį Putinas ir vėl gynė „niekišką“ Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksiją, kurią vykdė Stalinas. Žurnalisto paklaustas apie 1941 m. Rusijos įvykdytą trijų Baltijos valstybių okupaciją, jis įnirėtės atrėžę: „Jei Baltijos valstybės prisijungė prie SSRS 1939 metais, tai mes jų negalėjome okupuoti 1941 metais, nes tuo metu jos jau buvo Sovietų sajungos sudėtyje.“

Kai kurių analitikų teigimu, nostalgija Stalinui rodo, kad dabartiniams Rusijos politikos lyderiams narys Dimitrijus Furmanas teigia: „Rusijos politinis elitas vis labiau suka galvas atgal, ieškodamas ten įkvėpimo. Ir tai reiškia Staliną. Jeigu žmonės neturi ateities, jie ima gręžiotis į praetą.“

Versta iš savaitraščio
“Time”, 2005 05 23

Partizanų pagerbimo diena

Gegužės 15 d. Kazliškio (Rokiškio r.) seniūnas Vytautas Spalgenas ir Kultūros namų vedėja Vilija Sarulienė surengė Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos minėjimą. Šventė prasidėjo šv. Mišiomis Kazliškio bažnyčioje. Jas aukojo kun. Povilas Juozėnas, giedojo Rokiškio buvusių tremtinių choras (vad. Virginija Sablinskienė). Vėliau išvykome į Pažuselių kaimą, kuriame 1945 m. sausio 10 d. traukdamasis nuo persekojančių gen. Vetrovo karių, Vadeikos sody-

specialiai paruoštais kovai su partizanais, kalbėjo apie partizanų aukojimą, jų žūtį, išniekintus jų kūnus ant gatvių grindinio.

Jūratė Čypienė pasakojo apie sunkų, pilną pavoju partizanų gyvenimą. Apgalestavo, kad pasipriešinimo okupantui dalyviai ir dabar dažnai smerkiami, daugelyje vietų neįamžintas jų atminimas. Rokiškio r. meras E. Vilimas skatino moksleivius prisidėti prie kautynių vietų įamžinimo, paminklų statybos, bunkerų atstatymo. Stefa Aleksiejienė papasakojo

Buvusių tremtinių choras partizanų žūties vietoje, Pažuselių kaime

boje buvo apsuptas Jono Pugžlio partizanų būrys. Kautynėse su kariuomene žuvo visi 12 partizanų. 2004 m. jų žūties vietoje pastatytas paminklas.

Partizanų pagerbimo dienos minėjime dalyvavo Seimo narys Antanas Napoleonas Stasiškis, Rokiškio r. meras Egidijus Vilimas, Laisvės kovų įamžinimo komisijos pirmininkė Jūratė Čypienė. Minėjimo pradžioje choras sugedojo himną. Renginio vedėja V. Sarulienė pakvietė žuvusius partizanus pagerbti tylos minute. Žodį tarė Seimo narys A. Stasiškis. Jis primė, kad partizanai stojo į nelygią kovą su gerai ginkluotais gen. Vetrovo kariais,

apie Jono Pugžlio būrio partizaną, skaitė eiles. Grasilda Ružlienė prisiminė tris partizanavusius brolius, dažnai užsukdavusius į jų sodybą pailesti. Žuvusieji pagerbti Rokiškio apsaugos būrio karių šūvių salvėmis. Kazliškio mokyklos moksleiviai daina- vo partizanų dainas.

Prie paminklo padėta gėlių, seniūnas V. Spalgenas, visiems padėkojęs už žuvusius partizanų pagerbimą, pakvietė į Kultūros namus tapti minėjimą. Čia linksmino Aukštakalnio muzikantai (vad. Smalskienė).

Feliksas
MAŽEIKIS
Autoriaus nuotr.

Mokėkim džiaugtis kiekviena diena

(atkelta iš 1 psl.)

Nuolat svajojome apie Tėvynę Lietuvą ir ilgėjomės jos. Ar prisimenat, kaip dainavome a.a. Jonuko Kriščiūno sukurtą dainą: "Nusileido paraudusi Saulė už aukštų Jėnisiejaus krantų, / Ar sugrįšim dar mes į Tėvynę, į Tėvynę prie brolių savų."

Mūsų svajonė išsipildė, sugržom. Deja, čia buvome visai nelaukiami, nepageidaujami. Širdis verkė pamaciūs nuniokotus namus, sunaikintas sodybas. Bet visi

šiaip taip kūrėmės, kas kur pajégėme, ir džiaugėmės, kad esame po Tėvynės dangumi. Tuo labiau džiaukimės, kad Lietuva yra laisva, kad Gedimino kalne plevėsuoja mūsų Trispalvė.

Malonu, kad po šitiek metų dar susitinkame, pabendravame, prisimename Sibire praleistas dienas. Nors kiekvienais metais mūsų likimo draugų gretos vis mažėja. Vienus jau priglaudė Tėvynės žemelė, kitus kankina įvairios negalios. Aš šiemet su

Kviečiame į mokslinę konferenciją "Pirmoji sovietų okupacija ir genocidas Lietuvoje 1940–1941 m."

Konferencija įvyks birželio 14 d. Raseiniuose.

11 val. – žuvusiuų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę pagerbimas.

11.10 val. – šv. Mišios, eisenai iš bažnyčios į Žemaičio aikštę.

12.10 val. – paskutinio 1940 m. birželio 14 d. Lietuvos Vyriausybės neeilinio posėdžio inscenizacija. Atlieka Ariogalo vid. mokyklos mokiniai, vad. I. Jankauskienė.

Mokslinė konferencija:

12.25 val. – "Sovietų sąjungos karas prieš Lietuvą 1939–1941 m." (hab. dr. prof. A. Tyla).

12.45 val. – "1940–1941 m. Lietuvos gyventojų trėmimai." (hum. m. dr. E. Gruskis).

13.05 val. – "Aneksuotos Lietuvos administracijai 1940–1941 m.: struktūra, Lietuvos bolševikų (komunistų) partijos tautinė sudėtis 1939–1940, 1940–1941 m., sovietizavimas ir rusifikavimas" (LYA LKP dokumentų sk. vedėja N. Maslauskienė).

13.25 val. – "Lietuva SSRS akiratyje iki Molotovo-Ribentropo paktu" (rašytojas I. Ignatavičius).

13.45 val. – "Kolaborantu atsakomybės praktika Europos šalyse ir Lietuvoje" (hum. m. dr. P. Jakucionis).

14.05 val. – "Okupacinė partizis ir Lietuvos istorijos konceptualizavimo problemos" (VU doc. dr. A. Vyšniauskas).

14.25 val. – "Pirmoji sovietų okupacija ją pergyvenusiojo akimis" (politologas V. Bražėnas).

14.45 val. – "Raseinių krašto gyventojų likimai pirmosios sovietų okupacijos metais (LGGRTC sk. vedėja B. Burauskaitė).

15.05 val. – diskusijos, konferencijos kreipimosi priėmimas.

jumis būsiu tik mintimis, nes visai šlubuoja mano sveikata, sunkiai vaikštai.

Mano mielieji, visi jūs esate man brangūs ir mieli. Siunčiu jums šiuos žodžius:

*Jau daugel metų nugyvenom,
Jau daug išvaikščiojom takų,
Visur įspaudėm savo pėdas,
Patyrėm vargo ir kančių.*

*Tad minint mums šią liūdną dieną
Po tiek kryželių, netekčių,
Linkiu visiems laimingų metų,
Sveikatos, džiaugsmo ir jėgų.*

*Negrįžta valandėlė né viena
Ir né minutei laikas nesustoja,
Mokėkim džiaugtis kiekviena
diena,
Kurią Aukščiausias mums
dovanoja.*

Tarp tironijos ir laisvės gimusios antikomunisto mintys sugulė į penktą knygą

Dešimtają dešimtį pradėjės garsus lietuvių išeivijos visuomenės veikėjas, publicistas, antikomunistas Vilius Bražėnas išleido penktą, vireso savo gyvenimo veiklą apimančią knygą "Po dyvliką vėliavą. Tarp tironijos ir laisvės". Dyvlika vėliavą simbolizuoją ilgą ir itin turiningą gyvenimą dyvlikos valdžią sėlygomis. Pirmoji, ant knygos viršelio pavaizduota vėliava, – dar caro Nikolajaus, antroji – Kerenskio, o paskutinioji ir pati gražiausia – nepriklausomos Lietuvos. Pats V. Bražėnas, išgyvenęs abu pasaulinius karus, matęs 20 amžiaus tironiją, juokaudamas teigia, kad jji ištikęs kinų prakeiksmas "gyventi idomiais laikais".

Gegužės 30 d. į nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos salę sugužėjo gražus garbingų Laisvės kovų dalyvių, rezistentų, disidentų ir patriotų būrys pagerbti V. Bražėno kūrybos. Tarp svečių buvo prof. Ona Voverienė, prof. Algimantas Liekis, buvęs kariuomenės vadasis gen. mjr. Jonas Kronkaitis, monsinjoras Alfonsas Svarinskas ir kiti.

Daugiau nei prieš pusę amžiaus V. Bražėno ikyriai kalamos mintys, esą komunizmas ir fašizmas – vieno medžio vaisiai, Europos Sąjungos tik dabar pradėtos išsamoniinti, kai į ją išsiliejusios Baltijos valstybės tarptautiniu mastu iškėlė jų patirtos sovietų okupacijos faktus. Dabar jau tarptautiniu mastu pradedama kalbėti apie okupacinių žalos atlyginimą šioms šalims. Tuo tarpu komunizmas vis dar nėra nuo teistas kaip nacizmas, dar nesulaukė savo Niurnbergo. Europa vis dar nėra pripažinus sovietų genocido faktą Baltijos šalyse. Belieka tik žavėtis garsaus ir talentingo oratoriaus V. Bražėno įžvalga.

Knygos pristatyme kalbėjės A. Svarinskas teigė, kad pagrindinis uždavinys – šią ir kitas panašaus turinio knygas padaryti prieinamas kuo didesniams ratui moksleivių. Jis priekaištavo, kad mokyklos remiamos kompiuteriais, įvairia įrangą, o labiausiai vaikams reikia knygu.

Knygos pristatymo pabaigoje V. Bražėnas užsiminė jau suplanavęs kitos knygos leidybą. To jam linkėjo ir daugelis susirinkusių jo gerbėjų ir bendraminčių.

Ingrida VĖGELYTĖ

Viena, bet ne vieniša

Andriui ir Teklei Žilio-niams 1915 m. birželio 10 d. Vilniuje gimė duktė Elena. Ji buvo penktas vaikas šeimoje. Be jos augo du broliai bei dvi seserys. Tėvas buvo siuvėjas, turėjo siuvyklą, kurioje dirbo 12 darbuotojų. Len-kams užėmus Vilnių, šeima persikėlė į Veisiejus.

1945 m. Elena baigė Kau-no 4-ają gimnaziją, Žemės ūkio mokyklą Aštrijoje Kirsnoje. Mokydamasi rašė eilėraščius. Dirbo Kauno me-dicinos institute techninė sekretore.

Tragiškiausias Elenos Žilionytės gyvenimo etapas prasidėjo mūsų tėvynę užgriuvus negerėtai prie-spaudos ir teroro bangai. Kaip ir daugelis tėvynę mylinčių žmonių, E.Žilio-nytė negalėjo likti abejinga okupanto daromoms skriaudoms. Jos jauną potetišką sielą skaudžiai žeidė niekuo nekaltų žmonių persekcionimai, kančios, ci-niškas ir vulgarus žiaurumus bei tyčiojimasis iš švenčiausių žmogaus jaus-mui.

Dirbdama sekretore Elena žinojo, kad saugu-mas tikrina bylas ir seka dau-gelių instituto studentų, todėl stengesi jiems kaip nors padėti.

“1945 m. rugpjūčio 16 d. mane areštavo. Už ką – nežinojau. Nieko nenuveikiau, tik gal kokią dešimtį studen-tų perspėjau apie laukiamą jų arestą. Juk sunku žinoti, kad vieno ar kito jaunuolio laukia grotos ir sužalotas gyvenimas, o tu gali padėti, kad tai neįvyktų,” – prisimena Elena.

Dygų septynerių metų ne-laisvės kelią E.Žilionytė pra-dėjo Kauno saugumo po-žemuose. Ten ir gime grau-džioji daina “Rauda rudens vėjas”. Viena iš kameros liki-mo draugių paniūniamo me-lydija, o Elenai iš širdies lie-josi žodžiai:

*Rauda rudens vėjas,
verkia už langų.
Man krūtinėj ilgu, liūdną,
neramu.
Skruostu nuriedėjo ašara
viena, –
Tai širdis vaitoja laisvės
alkana...*

Trečiosios kameros kai-mynės išdavystė dėl apie lais-vė rašomas dainos ir prižiū-retojų atimti jau sukurti žodžiai nesustabdė sielos šauksmo. Kadangi žodžius buvo užsirašiusi Elenos kameros draugė, poetė, iš pa-galvės išsitrukusi plunks-ną, pradūrė ranką ir krauju baigė rašyti besiveržiančius žodžius.

E.Žilionytė pagal Rusijos

baudžiamoji kodekso 58-10 str. 2 dalį nuteista kalėti septynerius metus. Kalėjo Pečio-roje, Komijoje.

O kiek daug išgyventa tolimojoje Šiaurėje, prie Pečio-ros. Ten E.Žilionytė žiemą kasdavo sniegą nuo traukinio bėgių, valydavo veršiukų gardą, dirbo sandelininke. Kadangi lageryje žmonėms valgyti duodavo labai mažai, todėl jie imdavo iš sandelių. Už trūkumus turėdavo atsa-kyti Elena.

Vieną kartą tvarkydama sandėli, Elena apskaičiavo,

vėl sugrįžo į gyvenimo tēk-mę.

Grįžusi į Kauną galėjo įsi-darbinti tik Rokų plytinėje, kurioje pusantro sezono stumdė vežimėlius su plyto-mis. Ją šelpė pažiastomi iš me-dicinos profsajungos komi-teto – kiekvieną mėnesį duo-davo pašalpą. Po to E.Žilio-nytė įsidarbino 2-ojoje staty-bos ir remonto valdyboje sek-retore mašininke, o netrukus buvo pervaesta į normuotojos pareigas. Čia išdirbo beveik 18 metų, kol išejo į pensiją.

1988 m. E.Žilionytė ap-sigyveno Kauno Pane-munės senelių namuose, kuriems vadovauja bu-vusi Igarkos treminė Al-dona Krinickienė-Put-naitė. Senelių namų di-rektorei tarpininkaujant, Lietuvos gyventojų ge-nocido ir rezistencijos aukų rēmimo fondas 1997 m. parėmė E.Žilio-nytės eilėraščių rinkinio “Prisiminimų nuobiro” leidybą.

Su Elena visada mie-la ir gera susitikti, pasi-dalyti prisiminimais, ap-tarti dabarties ir ateities

Elena Žilionytė su prof. V. Landsbergiu 1997 m. minint senelių na-mu įkūrimo dešimtmetį

Agneša Černienė supažindina Eleną su pasauly nau-jienomis

kad jai lieka 150 gramų ma-karonų, kuriuos pati gali išsi-virti ir suvalgyti. Jai bever-dant tuos makaronus, septyni veršiukai, paliki be prie-žiūros, išsilakstė į taigą. E.Žilio-nytė visą savaitę jų ieško-jo. Veršiukų nerado, bet po-kelių dienų juos atvedė vietinius gyventojas. Taip Elena iš-vengė bausmės.

Tačiau nei kalėjimai, nei beviltiškai sunki belaisvės našta nepalaužė jaunos sie-los. Pačiomis juodžiausiomis gyvenimo akimirkomis gim-davo nuostabiausios eilės.

1952 m. E.Žilionytė grįžo į Lietuvą. Nors ir išsekinta, bet nepalūžusi ir, svarbiausia, nieko nepravirkdžiusi. Deja, tėvynėje skaudžių išbandymų laikas nesibaigė. Nuošir-džių ir gerų bičiulių, medikų padedama, pasitelkusi valią

reikalus. Poetė nesijaučia iš-braukta iš laisvos šiandieni-nės Lietuvos gyvenimo. “Nors gyvenimo negandos visaip mane lamdė, palaužė sveikatą, bet girgždu. Esu viena, bet ne vieniša. Žmonės man visada buvo geri,” – te-igia Elena.

Birželio 10 d. Elenai Žilio-nytėi sukanka 90 metų.

**Aldona KRINICKIENĖ,
Kauno Panemunės
senelių namų
direktorė, buvusi
Igarkos treminė**

Kviečiame

Birželio 13 d. 11 val. mal-oniai kviečiame į buvusios politinės kalinės poetės Ele-nos Žilionytės 90 metų ju-biliejaus šventę, kuri įvyks Panemunės senelių namuo-se (Kurtinių g. 1, Kaunas).

LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistento vardui gauti sąrašą

(Tėsinys)

Aleksandras Šatkus (po mirties), ryšininkas, Tauragės aps. ir valsč. 1946–1947 m. **Andrius Ščešnulevičius**, ryšininkas, Varėnos aps. ir valsč. Merkio, Rugio būriai 1946–1951 m.

Albina Tėvelienė-Kontri-maitė, ryšininkė, Kretingos aps. Darbėnų valsč. Žemai-čių apyg. Kardo rinkt. Bo-čiaus būrys 1948–1956 m. **Emilia Verkauskienė-Ver-butė**, ryšininkė, Trakų aps. Žaslių valsč. Žalio Velnio, Diemedžio būriai 1945–1952 m.

Pranciskus Vizgintas, ryši-ninkas, Mažeikių aps. Bars-tyčių valsč. Žemaičių apyg. Kardo rinkt. Barzdos būrys 1945–1946 m.

Justinas Zavistauskas, pogr. org. narys, Vilkaviškio aps. Kybartų valsč. 1953–1954 m.

Ona Zubavičiūtė, ryšininkė, Marijampolės aps. ir valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. 1945–1948 m.

* * *

Zofija Adomienė-Čirbai-tė, ryšininkė, Utenos aps. Molėtų valsč. Vytauto apyg. Liūto rinkt. Trimito, Viesulo, Žaibo būriai 1944–1951 m.

Adelė Aleksandravičienė (po mirties), rėmėja, Mari-jampolės aps. ir valsč. Audros būrys 1945–1951 m.

Antanas Aleksandravičius (po mirties), rėmėjas, Mari-jampolės aps. ir valsč. Audros būrys 1945–1951 m.

Jurgis Klibas (po mirties), ryšininkas, Utenos aps. ir valsč. Laisvės būrys 1952–1953 m.

Vincas Kušleika (po mirties), partizanas, Šiaulių aps. Gruzdžių valsč. Gerulsko būrys 1945–1946 m.

Jonas Liukpetris (po mirties), ryšininkas, Panevėžio aps. ir valsč. Rukinsko būrys 1945 01–1945 06.

Viktoras Lubauskas, pogr. org. “Lietuvos jaunieji parti-zanai” narys, Prienų aps. Jiezno valsč. 1952–1954 m.

Alfonas Masiliūnas (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Raguvos valsč. Vyčio apyg. Vienuolio, Šermukšnio būriai 1945–1950 m.

Jonas Nareikis (Noreikis) (po mirties), sukilimo daly-vis, Švenčionių aps. Ignali-nos valsč. 1941 06 22–28.

valsč. Merkio, Rugio būriai 1944–1948 m.

Algimantas Bugailiškis (po mirties), pogr. org. narys. Kėdainių aps. Grinkiškio valsč. 1944–1945 m.

Ona Čekanauskienė-Kun-caitė, ryšininkė, Panevėžio aps. Raguvos valsč. Šermukšnio būrys 1944–1951 m.

Antanas Dirma, ryšininkas, Utėnos aps. Molėtų valsč. Vytauto apyg. Liūto rinkt. Žaibo, Viesulo būriai 1944–1964 m.

Antanas Galiauskas (po mirties), Panevėžio aps. ir valsč. 1945–1946 m.

Ona Gečiauskienė-Uman-taitė, ryšininkė, Tauragės aps. Gaurės valsč. Kęstučio apyg. Rolando, Eimūčio, Le-lujos būriai 1947–1950 m.

Vaclovas Januškevičius (po mirties), partizanas, Telšių aps. ir valsč. S. Skučo būrys 1945–1946 m.

Barbora Junokienė-Ku-charskaitė, ryšininkė, Raseinių aps. Tytuvėnų valsč. Prisikėlimo apyg. Maironio rinkt. Kalniečių būrys 1944–1947 m.

Juzefa Kasputytė, ryšininkė, Tauragės aps. Skaudvilės valsč. Kęstučio apyg. Butagėdžio rinkt. Aušrelės būrys 1947–1951 m.

Antanas Kazlauskas, ryši-ninkas, Zarasų aps. Antalieptės valsč. Audros būrys 1949–1953 m.

Jurgis Klibas (po mirties), ryšininkas, Utenos aps. ir valsč. Laisvės būrys 1952–1953 m.

Vincas Kušleika (po mirties), partizanas, Šiaulių aps. Gruzdžių valsč. Gerulsko būrys 1945–1946 m.

Jonas Liukpetris (po mirties), ryšininkas, Panevėžio aps. ir valsč. Rukinsko būrys 1945 01–1945 06.

Viktoras Lubauskas, pogr. org. “Lietuvos jaunieji parti-zanai” narys, Prienų aps. Jiezno valsč. 1952–1954 m.

Alfonas Masiliūnas (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Raguvos valsč. Vyčio apyg. Vienuolio, Šermukšnio būriai 1945–1950 m.

Jonas Nareikis (Noreikis) (po mirties), sukilimo daly-vis, Švenčionių aps. Ignali-nos valsč. 1941 06 22–28.

(Bus daugiau)

Atsiliepimus apie šiuos kandidatus siūskite adresu: **LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasitei-rauti tel. (8-5) 2314157.**

Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido atmintinų dienų renginiai

Birželio 11 d.: 12.00 val. – Laptevų jūros tremtinį brolijos „Lapteviečiai“ susitikimas prie tremtinį žeminukės – jurtos Lietuvos liaudies buities muziejuje Rumšiškėse.

Birželio 13 d.: 16.00 val. – V. Povilionienės ir grupės „ŽAS“ koncertas LGGRTC kiemelyje (Didžioji g. 17/1, Vilniuje). **18.00 val.** – vakaras, skirtas poeto A. Miškinio 100-osioms gimimo metinėms, Vilniaus rotušėje.

Birželio 14 d.: 10.00–10.40 val. – minėjimas LR Seimo posėdyje (su kvietimais).

11.00 val. – moksleivių dailės darbų parodos „Lietuvos kovos už laisvę“ atidarymas ir knygos „Lietuva 1940–1990“ pristatymas LR Parlamento galerijoje.

12.00 val. – Valstybinės vėliavos, perrištos gedulo juosta, pakėlimo ceremonija Neprisklausomybės aikštėje.

12.30 val. – genocido aukų atminimo pagerbimo ceremonija prie paminklo politiniams kaliniams ir tremtiniam Lukiškių aikštėje (Aukų g. 2).

14.00 val. – trėmimo aukų atminimo valanda prie Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memorialo.

18.00 val. – šv. Mišios Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje.

Birželio 15 d.: 11 val. – paminklo A. Barauskui, 1940 m. Pasienio policijos Alytaus baro VI rajono Utos sargybos viršininkui, Saulių sąjungos nariui, atsargos viršilai, atidengimas Varėnos r. Kaniavos sen. Utos k. **10 val. šv. Mišios Rudnios** bažnyčioje.

14.30 val. – 1944–1947 m. sovietinio teroro aukų pagerbimas Tuskulėnų Rimties parko kolumbariume.

16.00 val. – paminklo „Aukojimas“ Lietuvos laisvės gynėjams atidengimo ceremonija prie Televizijos bokšto (Sausio 13-osios g. 10, Vilnius).

19.00 val. – poezijos ir muzikos valanda Šv. Jonų bažnyčioje.

* * *

Birželio 14 d. – Kaune – 10 val. šv. Mišios Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje, 11.30 val. gėlių padėjimas geležinkelio stoties perone, 12 val. minėjimas Petrašiūnų kapinėse, prie Tremtinį memorialo.

Birželio 15 d. – 10 val. šv. Mišios Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje, 12 val. minėjimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

* * *

Birželio 14 d. – Klaipėdoje – 17.40 val. eisena nuo LPKTS Klaipėdos sk. būstinės (Liepų g. 3) iki Tautos kančios memorialo S. Daukanto gatvėje. **17 val. šv. Mišios,** iškilmingas minėjimas. Koncertuos choras „Atminties gaida“, karių orkestras.

Birželio 14 d. – Šiauliaose – 18 val. šv. Mišios Šv. Jurgio bažnyčioje. **19 val.** choro „Tremtinys“ koncertas. **20 val.** gėlių padėjimas geležinkelio rampoje, prie paminklinės lentos.

* * *

Birželio 14 d. Lazdijų r., Šeštokuose, įvyks Gedulo ir vilties dienos minėjimas. **11 val. šv. Mišios Šeštokų bažnyčioje.** Po šv. Mišių tremtinį pagerbimas Šeštokų geležinkelio stotyje.

* * *

Birželio 14 d. Šilalės kapinėse bus atidengtas paminklas žuvusiems už Tėvynės laisvę tremtyje ir kalėjimuose. **11 val. šv. Mišios Šilalės Pranciškaus Asyžiečio bažnyčioje.** Po jų mons. A. Svarinskas pašventins paminklą.

* * *

Birželio 12 d. 10 val. Jiezno bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už žuvusių partizanus, negrūžiusių politinius kalinius, tremtinius. Po šv. Mišių rinksimės prie paminklo žuvusiems už Laisvę.

Kviečiame visus dalyvauti, ypač žuvusių artimuosius.

Rugpjūčio 23–28 d. kviečiame į piligriminę koncertinę pažintinę kelionę. Aplankysime Čekijos ir Saksonijos pilis ir kanjonus. Kreiptis tel. (8-37) 435345, (8-611) 23802, gyd. Irena Pajarskienė.

Užjaučiame

Liūdime dėl buvusio LR Seimo nario, Tremtinį grįžimo fondo pirminkino, poeto

Vytauto Aleksandro CINAUSKO

mirties ir nuoširdžiai užjaučiame jo šeimai ir artimuosius.

LPKTS valdyba ir taryba

Birželio 18 d. LPKTS Klaipėdos ir Klaipėdos rajono skyrių organizuojamo žygio „Žemaičių apygardos Kardo rinktinės partizanų takais“ programą

9.30–10 val. žygio dalyvių susitikimas prie Klaipėdos „Tautos kančios memorialo“ (S. Daukanto ir E. Kantoto gatvių kampus).

11 val. Palanga – Kardo rinkt. Narimanto kuopos 1945–1953 m. žuvusiems partizanams atminti: atminimo skveras, stribų būstine, kalėjimas, paminklas gen. Jonui Žemaičiui.

11.45 val. Žibininkai, Vilimo kalnas – buvusio bunkerio ir kautynių vieta.

12.15 val. Darbėnai – paminklas Žemaičių apygardos Kardo rinkt. partizanams, žuvusiems už Lietuvą 1945–1965 m., Rezistencijos muziejus.

13.45 val. Vancikių miškas – čia 1953 04 06 sovietų saugumas sunaikino LLA Žemaičių apygardos Kardo rinkt. štabą.

14.30 val. Kretinga – žuvusių partizanų išniekinimo vieta ir paminklinis kryžius, paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę ir partizanų palaidojimo vieta, paminklas Lietuvos tautos kančios atminimui.

16 val. Priekulė – Laisvės kovų ir tremties muziejus (buvusi NKVD būstinė, rūsys karceris ir kt.), nužudytųjų laikymo ir saugojimo patalpa, pasipriešinimo dalyvių šaudymo vieta, skveras žuvusių laisvės kovose 1945–1953 m. pagerbtis.

17 val. Gargždai – paminklai partizanų atminimui. Vakaronė Minijos slėnyje.

Birželio 18 d. Panevėžio Katedros salėje susitiks buvę Irkutsko sr. Tulūno miesto ir rajono tremtiniai. **9 val.** registracija, **10 val. šv. Mišios** Katedroje. Po jų bendrausime ir vaišinsimės atsieneštinėmis vaišėmis. Laukiamė su vaikais ir vaikaičiais. Teirautis tel. (8-45) 446595, 464443.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Albina Dubickaitė-Palukaitienė 1923–2005

Gimė Marijampolės aps. Užuoganų k. valstiečių šeimoje. Baigė Višakiškės pradinę mokyklą. Išmoko siuvėjos amato. 1949 m. ištekėjo už Antano Palukaičio. 1950 m. buvo areštuota, nuteista kalėti 10 metų ir išvežta į Chabarovsko kr. 1955 m. grįžo į Lietuvą. Užaugino sūnų ir dukterį. Dirbo Bagotosios tuberkuliozės ligoninėje, Jūrės medžio apdirbimo gamykloje. Buvo visada linksma, daina, mėgo poeziją ir mylėjo gyvenimą.

Palaidota Kazlų Rūdos kapinėse.

Jonas Karankevičius 1959–2005

Gimė tremtinį šeimoje, Permės sr. Kudymkaro r. Galiašovo gyv. 1966 m. kartu su tėvais grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Trakų r. Pilymų gyv. Baigė Vievio vidurinę mokyklą, Vilnius 21-ają technikos mokyklą. Įgijo spaustuvininko specialybę. Dirbo Trakų rajoninio laikraščio „Galvė“ redakcijos spaustuvėje, vėliau – Vilniuje. Vedė, užaugino dvi dukteris. Gyveno Trakuose.

Palaidotas Vievio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame tėvą, dukteris,

LPKTS Elektrėnų skyrius

Aleksandra Angelė Maidutė-Miškinienė 1934–2005

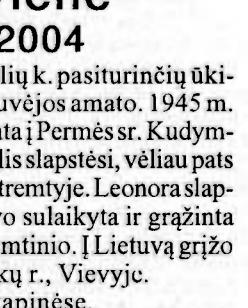
Gimė Švenčionių r. Intylkės k. ūkininkų šeimoje. 1945 m. šeimai ištrėmė į Permės sr. Kudymkaro r. Galiašovo gyv. Tėvas buvo atskirtas ir nuteistas 10 m. Angelė tremtyje lankė pradinę mokyklą, vėliau dirbo miško darbus. Ištekėjo už tremtinio. 1962 m. sugrįžo į Lietuvą. Tremtyje susilaikė dukters, o Lietuvoje – sūnaus. Apsigyveno Vievyje, Trakų r. Dirbo įvairiuosius darbus, paskutiniu laiku – Vilnius kuro aparatuos gamykloje.

Palaidota Vievio kapinėse.

Užjaučiame dukterį ir sūnų su šeimomis.

LPKTS Elektrėnų skyrius

Leonora Baravykaitė-Astroviene 1919–2004

Gimė Zarasų r. Kuklių k. pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Išmoko siuvėjos amato. 1945 m. kartu su šeima buvo ištremta į Permės sr. Kudymkaro r. Galiašovo gyv. Brolis slapstėsi, vėliau pats atvyko į tremtį. Tėvas mirė tremtyje. Leonora slapsta grįžo į Lietuvą, bet buvo sulaiykta ir grąžinta į tremtį. Ten ištekėjo už tremtinio. Į Lietuvą grįžo 1967 m. Apsigyveno Trakų r., Vievyje.

Palaidota Vievio kapinėse.

Užjaučiame seserį ir artimuosius.

LPKTS Elektrėnų skyrius

Emilija Astroviaitė-Karankevičienė 1925–2003

Gimė Anykščių r. Gaidžupių k. pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Vyriausias brolis pasitraukė į Vakarus, todėl 1945 m. šeimai – tėvus, du brolius ir dvi seseris – ištrėmė į Permės sr. Kudymkaro r. Galiašovo gyv. Dirbo miško darbus. Ištekėjo už tremtinio, išaugino dukterį ir sūnų. 1966 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno Trakų r. Pilymų gyvenvietėje.

Palaidota Vievio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Elektrėnų skyrius